

VIBORG
KOMMUNE

§ 12 Miljøgodkendelse
af
kvægproduktion
på
”Hedegård”
Hedegårdvej 2B
8831 Løgstrup

DATA BLAD

Titel: § 12 Miljøgodkendelse af kvægbruget, Hedegård, Hedegårdvej 2B, 8831 Løgstrup

Dato 3. marts 2017

CVR-nr: 18636190

CHR NUMMER: 41580

Ejendomsnummer: 7910039525

Matr. nr. og ejerlav: Kvols By, Kvols, 13a

Bedrifts ejer og ansøger: Christen Severin Kuhr

Hedegårdvej 2b

8831 Løgstrup

Konsulent: Kjartan Einarson

Trigevej 20

8382 Hinnerup

Tilsynsmyndighed: Viborg Kommune

Viborg den 3. marts 2017

Jette Godskesen

Agronom

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	1
Indholdsfortegnelse.....	2
1 Samlede vilkår for Hedegårdvej 2B.....	4
2 Resumé og samlet vurdering	7
2.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	7
2.2 Ikke teknisk resumé.....	7
2.3 Offentlighed	9
3 Generelle forhold.....	10
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	10
3.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	10
3.3 Gyldighed.....	10
3.4 Retsbeskyttelse.....	10
3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	10
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	12
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	12
4.2 Placering i landskabet	13
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	14
5.1 Husdyrhold og staldindretning.....	14
5.2 Ventilation.....	16
5.3 Fodring.....	16
5.4 Energi- og vandforbrug.....	17
5.5 Spildevand herunder regnvand.....	18
5.6 Affald	19
5.7 Råvarer og hjælpestoffer	20
5.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	21
6 Gødningsproduktion og -håndtering	23
6.1 Gødningstyper og mængder	23

6.2	Flydende husdyrgødning.....	23
6.3	Fast gødning inkl. dybstrøelse.....	24
6.4	Anden organisk gødning	24
7	forurening og gener fra husdyrbruget	25
7.1	Ammoniak og natur.....	25
7.2	Lugt.....	26
7.3	Fluer og skadedyr.....	27
7.4	Transport.....	28
7.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	30
7.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	31
7.7	Lys.....	31
8	Påvirkning fra arealerne.....	32
8.1	Udbringningsarealerne	32
8.2	Ammoniakbelastning af naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. 34	
8.3	§ 3 beskyttet natur og beskyttede vandløb	34
8.4	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	34
8.5	Kvælstof til grundvand.....	35
8.6	Påvirkning af arter med særligt strenge Beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	36
9	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	37
10	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	43
10.1	Alternative løsninger	43
10.2	0-alternativ	44
11	Husdyrbrugets ophør.....	45
12	Egenkontrol og dokumentation.....	46
13	Samlet konklusion.....	48
13	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning	49
13.1.	Godkendelsens gyldighed	49
13.2.	Klagevejledning og søgsmål	50
13.3.	Underretning om godkendelsen	51

1 SAMLEDE VILKÅR FOR HEDEGÅRDVEJ 2B

1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsens vilkår.
2. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Hedegårdvej 2b, 8831 Løgstrup, samt de udbringningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen under CVR nr. 18636190.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelsens meddelelse.
4. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år
5. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
6. Kvægbruget tillades drevet med et dyrehold på 135 årskøer, 105 kvier (6-27 mdr.), 1 avlstyr, 30 kviekalve (0-6 mdr.), 67 tyrekalve (40-220 kg) og 67 ungtyre (220-440 kg) i alt svarende til 270,34 DE.
7. Afvigelser indenfor de enkelte dyregrupper på 5 % tillades, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
8. Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.
9. Skraberer i ko- og ungdyrstald skal skrabe gulvet minimum 6 gange i døgn.
10. Det årlige energiforbrug skal registreres, og der skal være fokus på mulighederne for reduktion af energiforbruget. Registrering skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.
11. Al udendørs vask ved anlægget skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning/spildevand.
12. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald for eksempel i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
13. Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund, således spild kan opsamles.
14. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
15. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for alle, der færdes på bedriften og foreligge senest 3 måneder efter meddelelse af miljøgodkendelsen
16. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således spild undgås.
17. Påfyldningspladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet og derudover efter enhver aktivitet.
18. I det omfang dybstrøelse ikke kan bringes ud og nedpløjes direkte, skal det anvendes som en del af flydelaget i gyllebeholderen.

19. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af ejendommen få udarbejdet en handlingsplan for reduktion af generne (dog højst en gang årligt). Handlingsplanen skal godkendes af Viborg Kommune og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
20. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse der som minimum er i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
21. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette snarest opsamles.
22. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de vejledende støjkrav i Miljøstyrelsens vejledning er overholdt.
23. Grænseværdier for virksomhedens samlede støjbidrag i omgivelserne som funktion af tidsrum og områdetype skal overholdes.

Områdetype	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 07.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Nærmeste enkeltbeliggende bolig:	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum *)	8 timer	1 time	½ time

*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).

24. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.
25. Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, må erstattes af "grønne" marker.
26. Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.
27. Ved tilsyn skal der redegøres for, hvilke renere teknologi der er indført på ejendommen samt i hvilket omfang der er sket substitution til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
28. Ved ophør af husdyrproduktionen skal stalde m.v. tømmes og rengøres.
29. Der skal på tilsynsmyndighedens forlangende forevises dokumentation for dyreholdets størrelse og sammensætning.
30. Virksomheden skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. I journalen registreres følgende:

- *Skriftlige aftaler eller forpagtningsaftaler, der sikrer, at der rådes over tilstrækkeligt jord til opfyldelse af harmonireglerne.*

31. *Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.*

2 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

2.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Christen Severin Kuhr, ”Hedegård”, Hedegårdvej 2B, 8831 Løgstrup CVR 18636190 fik d. 15. juni 2010 en § 11 miljøgodkendelse til en produktion svarende til 114 årskøer, 28 kalve, 85 kvier og ungtyre til opfødning. Der blev i den forbindelse bygget en ny ko- og ungdyrstald (stald vest) samt etableret et forsøringsanlæg i denne stald.

Der søges nu om at øge produktionen til 135 årskøer, 30 kalve, 105 kvier og 67 ungtyre til opfødning. Dette svarer til 270,34 DE ved normmælkeydelse. Den ønskede udvidelse medfører, at der skal udarbejdes en § 12 miljøgodkendelse for produktionen

Der skal ikke bygges nyt, men forsøringsanlægget sløjfes, da det fungerer dårligt med, at køerne går på græs om sommeren. Det skal bemærkes, at der i § 11 miljøgodkendelsen fra 2010 er foretaget beregninger på forskellige scenarier bl. a. gylleforsuring. I den meddelte § 11 miljøgodkendelse fra 2010 er beregningerne foretaget med udgangspunkt i, at stalden opføres som sengestald med spalter, linespil og foderkorrektion.

Alle kvierne afgræsser i sommerhalvåret uden for harmoniarealet for at pleje naturen ved Fiskbæk Ådal.

Der er foretaget projektilpasninger i form af ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige for at sikre, at der ikke sker en øget udvaskning af kvælstof og fosfor til overfladevand.

Beregninger foretaget på baggrund af ovenstående projektilpasning gennem www.husdyrgodkendelse.dk resulterer i, at der ikke sker en merbelastning af omkringliggende natur og miljø. Beregninger viser ligeledes, at lugtgenerne fra den ansøgte produktion ikke vurderes at påvirke omkringboende væsentlig.

Den ansøgte udvidelse opfylder således de krav, der er fastlagt i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Ansøgningsskemaet er indsendt til Viborg Kommune d. 30. september 2016 og har skemanr. 91340

2.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af kvægholdet på Hedegårdvej 2b, 8831 Løgstrup i henhold til de gældende regler (Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13/05/2016 (Husdyrgodkendelsesloven)). Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af de fastsatte vilkår.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Produktion og arealer

På Hedegårdvej 2b udvides den eksisterende kvægbesætning på 227,99 DE til 270,34 DE. Staldsystemet vil være en løsdriftsstald med spalter og linespil, hvor gulvene skræbes mindst 6 gange i døgnet.

Den producerede mængde husdyrgødning udbringes på 139,85 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Alle udbringningsarealer ligger indenfor en radius på ca. 2,8 km fra Hedegårdvej 2b.

Placering

Der er tale om en eksisterende bedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse.

Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er landsbyen Kvols, der er beliggende ca. 1.200 meter nordøst for Hedegård. Der er 1.880 meter til nærmeste byzone, som er et sommerhusområde ved Hjarbæk. Den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger 505 meter sydvest for ko- og ungdyrstalden (stald vest).

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier samt udenfor kirkebyggelinie. Ejendommen ligger inden for kystnærhedszonen.

Lugt

Lugtgenekriterierne overholdes, idet der er god afstand til naboer. Der ligger ingen byzone, sommerhusområde eller lokalplans udpegede boligområder inden for 1.000 meter fra produktionen.

Transporter

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre, at antallet af transportere øges fra 509 til ca. 542 årligt. Hedegård ligger således, at der ikke er omkringboende som generes af transport til og fra ejendommen.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Ejendommen og tilhørende udbringningsarealer er beliggende forholdsvist robust med meget få ammoniakfølsomme naturområder i nærheden. Der er foretaget beregninger til relevante naturområder, og beregningerne viser, at alle afskæringskriterier er overholdt.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Alle udbringningsarealerne afvandes til Hjarbæk Fjord via Fiskbæk Å-systemet.

17,5 ha af udbringningsarealet ligger i nitratklasse 2, hvilket udløser særlige krav til udvaskningen af nitrat.

Ingen af udspretningsarealerne ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder eller andre områder, der kræver en særlig beskyttelse af hensyn til drikkevandsinteresser

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen samt på og omkring udbringningsarealerne.

BAT

Der er foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) på 1.212 kg N/år. I ansøgt drift er ammoniaktabet beregnet til 1.450 kg N/år.

Der er i afsnit 8 Bedst tilgængelige Teknik redegjort for, hvorfor det ikke er proportionalt, at anvende andre virkemidler end skrabning af spalterne, for at nedbringe ammoniakemissionen yderligere.

Viborg Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer Viborg Kommune, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

2.3 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort på Viborg Kommunes hjemmeside og udsendt i høring hos naboer den 13. oktober 2016. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på hhv. 4 og 3 uger. Der indkom ingen bemærkninger.

Udkast til miljøgodkendelse blev offentliggjort på Viborg Kommunes hjemmeside og udsendt i høring hos naboer den 05.01 2017.

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Ansøgningen om godkendelse omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen "Hedegård", Hedegårdvej 2B, 8831 Løgstrup, CVR 18636190 samt bedriftens ejede og forpagtede arealer. Chris Kuhr ønsker at udvide antallet af malkekøer fra 114 årskøer til 135 årskøer med tilhørende opdræt.

Køerne kommer på græs i sommerhalvåret.

Staldsystemet er en løsdriftsstald med spalter og linespil. I nudrift er der installeret et gylleforsuringsanlæg. Dette anlæg fungerer dårligt sammen med udegående køer, og vil ikke blive anvendt i ansøgt drift.

Hedegård planlægger samlet at udvide den eksisterende produktion fra 227,99 DE til 270,34 DE.

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ændring af anlæg skal meldes til Viborg Kommune, som afgør om ændringerne på bedriften udløser krav om tillæg til denne miljøgodkendelse. Skift i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til kommunen.

Ligeledes skal udskiftning af arealer anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

3.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.

3.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

3.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

GENERELLE VILKÅR

På baggrund af ovenstående afsnit fastsættes følgende generelle vilkår:

1. *Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsens vilkår.*
2. *Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Hedegårdvej 2b, 8831 Løgstrup, samt de udbringningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen under CVR nr. 18636190.*
3. *Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelsens meddelelse.*

4. *Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:*
- *Ejerskifte af virksomhed*
 - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
 - *Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år*
5. *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone med ca. 117 meter til nærmeste beboelse, der ligger syd for ko-ungdyrstalden. Nærmeste nabo er en landbrugsejendom med landbrugspligt. 505 meter sydvest for ko- og ungdystalden findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er landsbyen Kvols, der er beliggende ca. 1200 meter nordøst for Hedegård. Der er 1880 meter til nærmeste byzone, som er et sommerhusområde ved Hjarbæk.

Forholdet til de i husdyrbrugslovens § 8 nævnte afstandskrav fremgår af nedenstående tabel.

Tabel.1 Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til det planlagte byggeri.

	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	13 m
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	> 50 m
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	> 15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	86 m
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	> 25 m
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	37 m
Naboskel	Min. 30	> 30m

Det ansøgte anlægs placering er vurderet i forhold til en række bygge- og beskyttelseslinjer. Anlægget er beliggende inden for kystnærhedszonen. Projektet konflikter ikke med kendte bygge- og beskyttelseslinier. Kostalden ligger i et område udpeget som beskyttelsesværdigt kulturmiljø.

Der blev i gældende miljøgodkendelse ansøgt og givet dispensation for afstandskrav til egen drikkevandsboring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier samt udenfor kirkebyggelinie. Ejendommen ligger dog inden for kystnærhedszonen, hvilket ikke tillægges betydning, idet der er tale om nødvendigt landbrugsbyggeri. Som det fremgår af tabel 1, er afstandskrav til vej og naboskel mv. i henhold til §§ 6 og 8 i Husdyrloven overholdt på nær afstandskravet til egen vandforsyning.

Kystnærhedszonen er eneste kendte bygge og beskyttelseslinie eller fredning. Da byggeriet er erhvervmæssigt nødvendigt og sker i tilknytning til de eksisterende bygninger, er der ikke problemer hermed.

Viborg Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe de kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

Viborg Kommune har i 2010 meddelt dispensation for afstandskravet til egen vandforsyning. Det bemærkes, at der skal søges om tilladelse til indvindingen.

Det bemærkes yderligere, at der ikke må laves en erstatningsboring på stedet, hvis den nuværende boring bryder sammen. I forbindelse med indvindingstilladelsen kan det forventes, at der vil blive pålagt et fredningsbælte på 5 m omkring boringen, der skal være fri for trafik og ikke må dyrkes. Det kan f.eks. være beplantet m. buske og markeret med et hegn el.lign.

4.2 PLACERING I LANDSKABET

Der er tale om en eksisterende bedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Terrænet omkring ejendommen er kuperet. Nordvest for Hedegård fremstår Mølhøj som ligger 54 m.o.h.. Mølhøj strækker sig nord over mod Gyvelbakke, 47 m.o.h., som ligger stik øst for Hedegård. Hedegård er selv beliggende 30 til 35 m.o.h. Mod syd øst ligger en anden bakketop 38 m.o.h.

Området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper. F.eks. er Gyvelbakke dækket af graner og små løvtræer. Området er kendetegnet ved mange læbælter og mange småbiotoper. Kostalden er således kun synlig, hvis Hedegårdvej passeres. Fra Skivevej umiddelbart mod syd vil Hedegård ikke være synlig på grund af læbælter og småbiotoper. Ejendommen er således ikke synlig i landskabet og falder meget naturligt ind i dette.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at anlægget fremstår som et samlet hele. Viborg Kommune vurderer, at Hedegård ligger ugenert i det åbne land med spredt bebyggelse, hvoraf de fleste er landbrug. Da der ikke bygges nyt, vil udvidelsen ikke ændre de landskabelige hensyn. Adgangen til ejendommen foregår fra hovedvej A26. Fra hovedvejen og til ejendommen passeres blot to ejendomme, hvoraf den ene ejes af ansøger. De lette adgangsforhold og det kuperede terræn bevirker således, at Hedegård ligger godt i relation til fremtidig husdyrproduktion.

5 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

5.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Den nuværende produktion på ejendommen er fastsat 227,99 DE fordelt på 114 malkekøer med fuldt kvie- og tyreopdræt. Den ansøgte udvidelse ses i nedenstående tabeller.

Tabel 2 Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen. Koderne på staldafsnittene refererer til IT-ansøgningssystemet.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa08	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	109	150,67
		Ansøgt	130	179,70
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	5	6,91
		Ansøgt	5	6,91
KvTy03	Avlstyr, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	1	0,56
		Ansøgt	1	0,56
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	28	7,57
		Ansøgt	30	8,11
KvKs08	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nudrift	85	40,48
		Ansøgt	105	50,00
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	59	6,94
		Ansøgt	67	7,88
KvUt08	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Spaltegulvbokse	Nudrift	58	14,87
		Ansøgt	67	17,18

Tabel 3 Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

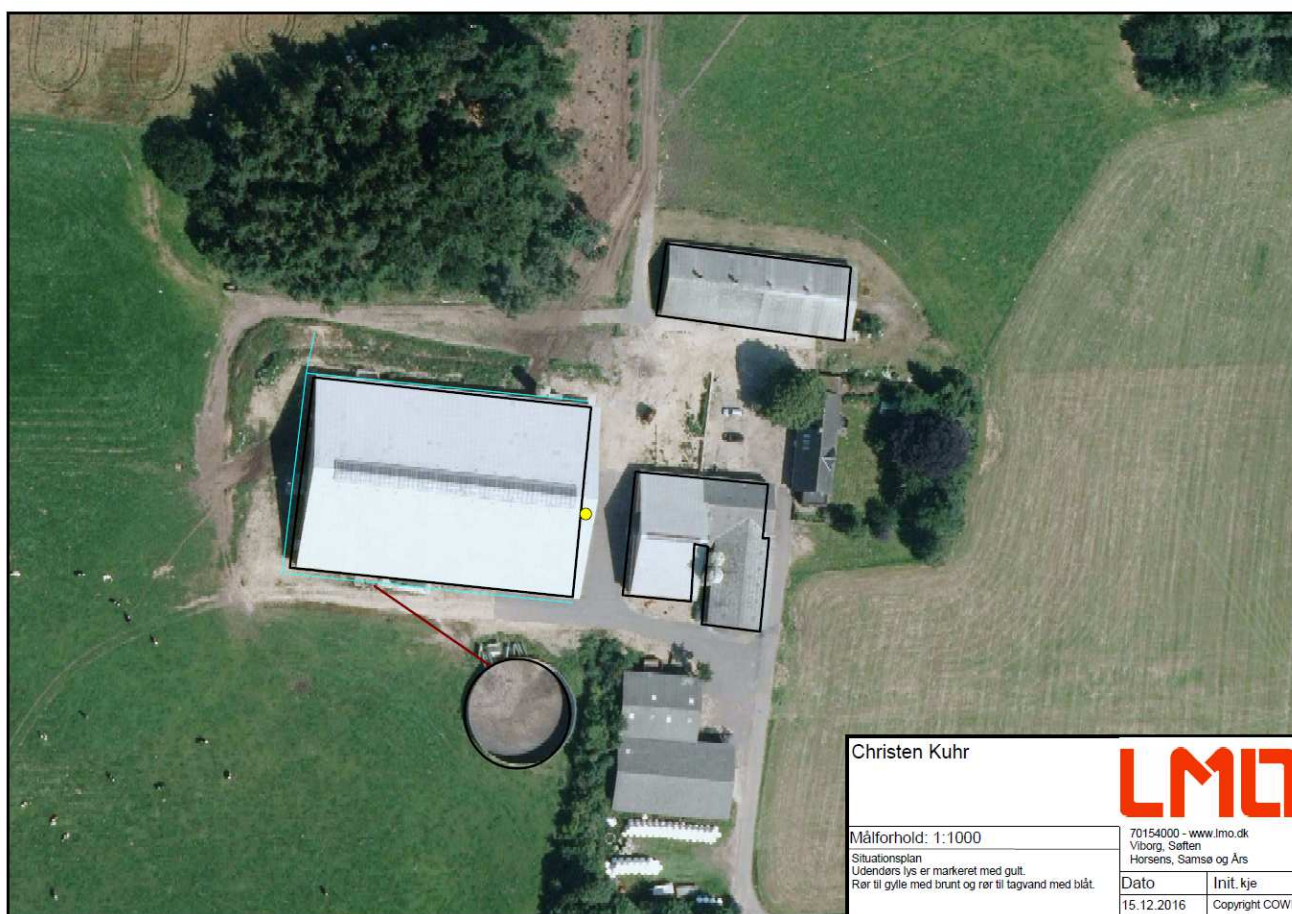
Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årso*	Antal DE
						Ind	Ud		
Stald vest	Nej	KvMa08	Nudrift	109	0			10120,00	150,67
			Ansøgt	130	0			10120,00	179,70
		KvMa09	Nudrift	5	0			10120,00	6,91
			Ansøgt	5	0			10120,00	6,91
		KvTy03	Nudrift	1	0				0,56
			Ansøgt	1	0				0,56
		KvSm01	Nudrift	13	0	0,00	6,00		3,51
			Ansøgt	15	0	0,00	6,00		4,05
		KvKs08	Nudrift	85	0	6,00	27,00		40,48
			Ansøgt	105	0	6,00	27,00		50,00
		KvTk01	Nudrift	59	30	40,00	220,00		6,94
			Ansøgt	67	33	40,00	220,00		7,88
		KvUt08	Nudrift	58	30	220,00	440,00		14,87
			Ansøgt	67	33	220,00	440,00		17,18
Øvrige stalde og kalvhytter	Nej	KvSm01	Nudrift	5	0	0,00	6,00		1,35
			Ansøgt	5	0	0,00	6,00		1,35
Øvrige stalde og kalvhytter 2	Nej	KvSm01	Nudrift	10	0	0,00	6,00		2,70
			Ansøgt	10	0	0,00	6,00		2,70
Sum			Nudrift						227,99
			Ansøgt						270,34
Ændring alle produktioner:								42,34	

Tabel 4 Oplysninger om udegående dyr

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
Stald vest	KvMa08	Nudrift	0	4
		Ansøgt	0	4
	KvKs08	Nudrift	6	0
		Ansøgt	6	0

Ko- og ungdyrstalden (Stald vest) har dimensionerne 61,5 x 41,5 m. Stalden er opført som en sengestald med spalter og linespil hos køerne og spalter hos opdrættet. De mindste kalve opstaldes på dybstrøelse. Kælvnings- og sygebokse er ligeledes med dybstrøelse. Tagvand ledes til faskine, se figur 1 Situationsplan.

Bedriftens gylletank har en volumen på 2.500 m³. Diameteren er på 23,5 m. Tanken er bygget i elementer. Højden er godt 2 m over niveau. Der er ikke en stationær pumpe. Tanken er bygget i 1995 og seneste beholderkontrol blev foretaget i 2015.

Figur 1 Situationsplan

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) på 1.212 kg N/år. I ansøgt drift er ammoniaktabet beregnet til 1.450 kg N/år. Det faktiske ammoniaktab ligger således 238 kg N/år over den vejledende grænseværdi.

Der er i afsnit 8 Bedst tilgængelige Teknik redegjort for, hvorfor det ikke er proportionalt, at anvende andre virkemidler end skrabning af spalterne, for at nedbringe ammoniakemissionen yderligere.

Overordnet vurderer Viborg Kommune, at husdyrholdet med de givne staldsystemer kan leve op til kravene i lovgivningen. Desuden vurderer Viborg Kommune, at den tilladte fleksibilitet ikke vil give problemer i forhold til lovens krav.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for husdyrhold og staldindretning:

6. *Kvægbruget tillades drevet med et dyrehold på 135 årskøer, 105 kvier (6-27 mdr.), 1 avlstyr, 30 kviekalve (0-6 mdr.), 67 tyrekalve (40-220 kg) og 67 ungtyre (220-440 kg) i alt svarende til 270,34 DE.*
7. *Afvielser indenfor de enkelte dyregrupper på 5 % tillades, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.*
8. *Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.*
9. *Skraberen i ko- og ungdyrstald (Stald vest) skal skrabe gulvet minimum 6 gange i døgnet.*

5.2 VENTILATION

Ko- og ungdyrstalden er opført med naturlig ventilation i form af gardiner eller tilsvarende i siderne af stalden.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Stalden er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug forbundet hermed.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke vilkår vedrørende ventilation.

5.3 FODRING

Kraftfoder, mineraler og korn opbevares i lader samt i de udendørs siloer. Ensilagen opbevares i markstak

Tabel 5. Forbrug af foder før og efter udvidelsen.

Foder	Nudrift	Ansøgt
Grovfoder, FE ensilage og roer	370.000	440.000
Kraftfoder, FE	440.000	520.000
Halm og hø, stk. af 300 kg.	2.400	2.800

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der med den planlagte opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stiller Viborg Kommune ingen vilkår for fodring.

5.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Energi

Elektricitet anvendes til malkning, hegning, nedkøling af mælk, gyllepumpning samt belysning. Hedegårds årlige elforbrug forventes at stige fra 53.500 kWh til 63.000 kWh efter udvidelsen, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 15 %.

Tabel 6. Råvare- og energiforbrug (tons, m³, kg, l)

Råvarer/energi	Nudrift	Efter udvidelse
Diesellole til traktorer mv.	31.500	31.500
Smøreolie	75	75
Elforbrug til lys / opvarmning / maskiner	53.000 kWh	63.000 kWh

Vand.

Vandforbruget er beregnet ud fra normværdier, idet ejendommen har eget vandværk. Inden udvidelsen anvendes der omkring 5.600 m³, og efter udvidelsen vil der blive brugt omkring 6.500 m³ vand til drikkevand i kvægbesætningen og rengøring i produktionsanlægget. Normtal for det private vandforbrug er 170 m³.

Der er også egen markvandingsboring. Boringen er placeret sydøst for stuehuset, og der er indvindingstilladelse til 40.000 m³/år.

Energibesparende foranstaltninger - el:

Hedegård er oplyst om muligheden for at rekvirere en energisparerkonsulent.

På ejendommen minimeres elforbruget i nudriften ved:

- Energisparerpærer og lysstofrør – der er opsat lavenergi-lysstofrør. I forbindelse medudskiftning af lysstofrør udskiftes til lavenergilysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres automatisk. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.
- Automatisk styret belysning.
- Kostalden er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes i stalden. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og dermed energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vandbesparende foranstaltninger - vand:

- Daglig eftersyn af vandkopper.
- Genanvendelse af vand fra malkekøling.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Vandingsregnskabet følges nøje i sommerhalvåret, hvor vanding af markerne kan komme på tale.

På ejendommen minimeres vandforbruget ved:

- Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:
 - Spulevand løber typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
 - detektering og reparation af lækager
- Daglig eftersyn af vandkopper/ventiler samt kar.
- Genanvendelse af vand
- Ingen nedgravede rør til markkar til græssende dyr.
- Rørsamlinger er synlige

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Det påpeges dog, at der skal være en generel fokus på minimering af vand- og energiforbrug på ejendommen, hvilket er baggrunden for det stillede vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

- 10. Det årlige energiforbrug skal registreres, og der skal være fokus på mulighederne for reduktion af energiforbruget. Registrering skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

5.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Spildevand fra produktionen udgøres af malkerumsvand, vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskepladsen, i alt ca. 182 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer ledes til jordoverfladen. Møddingsvand ledes til ajlekule. Alt tagvand, udledes til jordoverfladen.

Tagvandet fra ko- ungdyrstald udledes til en faskine.

Sanitært spildevand fra stuehus ledes til septiktank ved stuehuset og tømmes efter behov af kommunen.

Vand fra vaskeplads ledes gennem afløb til gyllebeholder.

Rengøringsvand fra stalde ledes til gyllesystem.

Påfyldning af sprøjte sker på fast plads med afløb til gyllebeholderen eller direkte på marken, der skal sprøjtes. Sprøjtning foretages af personer med sprøjtecertifikat. Midlerne håndteres efter forskrifterne, og der bruges relevant beskyttelsesudstyr (f.eks. maske, handsker, dragt).

Sprøjteudstyret rengøres indvendig med integreret rengøringsystem, hvorefter skyllevand udsprøjtes på den netop sprøjtede mark.

Afvask af sprøjteudstyr sker på mark eller fast plads med afløb til gyllebeholder.

Rengøring af sprøjteudstyr må ikke ske på steder, hvor der er risiko for afløb til overfladevand. Der må ikke tages vand til påfyldning direkte fra boring eller overfladevand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand herunder regnvand, der hører til den ansøgte drift.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for spildevandshåndtering:

11. Al udendørs vask ved anlægget skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til gyllebeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning/spildevand.

5.6 AFFALD

Klinisk risikoaffald i form af medicin glas og rester samt kanyler afleveres til apotek, eller dyrlægen tager det med retur efter endt medicinering. Klinisk risikoaffald opbevares i malkeummet.

Der er ikke de store mængder affald ved den daglige drift i stalden, da foder kommer i løs vægt. Det daglige affald fra stalden består primært af papir og pap fra sækkevarer, som medgår i offentlig brandbar renovation. Herudover er kemikaliedunke samt landbrugsplastik den dominerende affaldskilde.

Plastik og kemikaliedunke afleveres på kommunal modtagestation. Emballage fra kemikalieaffald afleveres ligeledes til genbrugsplads.

Tabel 7. Ejendommens mængder og håndtering af affald.

EAK – koder	Mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
13 02 04 Mineralsk ikke chlorede motor, gear og smøreolier	25 l	Værksted/lade	Kommunens genbrugsplads
02 01 09 Landbrugskemikalieaffald	10 – 30 stk.	Aflåst rum	Kommunens genbrugsplads
15 01 01 Papir og pap - emballage			Kommunens genbrugsplads
Klinisk risikoaffald (medicinalgas og -rester samt kanyler)		Malkeum	Afleveres til dyrlæge
Landbrugsplastik	1 T	Stak ved møddingsplads	Kommunens genbrugsplads
Rengjorte kemikaliedunke	10 – 30 stk.		Kommunens genbrugsplads
Byggeaffald			Entreprenør
Husholdningsaffald		Affaldssæk	Dagrenovation
Brændbart affald		Affaldssæk	Kommunens genbrugsplads

Dagrenovation afhentes hver anden uge på kommunal ordning.

DAKA

Døde dyr

Placering af døde dyr sker ved indkørslen til ejendommen, således at DAKA-lastbilen ikke kommer ind på bedriften, og dermed ikke i unødigt kontakt med foder eller levende dyr. Døde dyr overdækkes med presenning/kadaverkappe og afhentes af destruktionsanstalt med dags varsel.

Landbrugskemikalieaffald

Sprøjttemiddelsrester og emballage opbevares i aflåst rum. Affaldet afhentes af kommunal miljøbil / afleveres på kommunalt affaldsdepot. Årlig affaldsmængde estimeres til 10 – 30 dunke. I de tilfælde hvor produktet i mellemtiden er blevet forbudt, afhentes det af den kommunale miljøbil eller afleveres på det kommunale affaldsdepot. Den årlige affaldsmængde af emballage vil afhænge af sprøjttemidlernes form og varierer derfor fra år til år.

Lægemiddelsrester opbevares aflåst i original emballage. Brugte kanyler opbevares aflåst i kanyleboks/plastdunk. Affaldet afhentes af dyrlæge/miljøbil eller afleveres til kommunalt affaldsdepot.

Oliespild

Spildolie opbevares i tønder i maskinhus og afleveres til kommunalt affaldsdepot. Årlig affaldsmængde estimeres til 75l.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal affaldsproduktionen på ejendommen registreres efter de gældende regler, og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ for erhverv. Dette betyder bl.a. at dagrenovation og erhvervsaffald ikke må sammenblabdes

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsopbevaring og -bortskaffelse fra Hedegårdvej 2b, og at de generelle regler er tilstrækkelige til at regulere affaldshåndteringen på ejendommen.

I forbindelse med tilsyn på ejendomme skal dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald kunne fremvises, hvilket er baggrunden for det fastsatte vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til affaldshåndtering:

- 12. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald for eksempel i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.*

5.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

Der anvendes omkring 1200 stk. minibig om året. Halm og hø kan forårsage støvgener. Ved opbevaring i laderne vil der ikke være væsentlige støvgener for naboer. Der forefindes ikke strømaskine eller andet, som opriver hamlen inden udspreddning.

Placeringen af råvarer og hjælpestoffer angivet i nedenstående tabel 8.

Tabel 8. Opbevaring og mængder af råvarer og hjælpestoffer.

Råvare/hjælpestof	Mængde	Opbevaring (beholdertype samt sted)
Diesellole (tankkapacitet)	2500 l (ca. 31.500 l/år)	Tank på fast gulv under tag i lade/maskinhus
Pesticider	Kemikalierum i værksted	I original emballage i aflåst rum
Halm (tons el. antal baller)	1200 stk.	Lade

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår er foretaget de nødvendige tiltag for at minimere risikoen for forurening af omgivelserne i forbindelse med tankning af diesel.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for håndtering af råvarer og hjælpestoffer:

13. Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund, således spild kan opsamles.

14. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

5.8 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

I nedenstående tabel er givet en oversigt over mulige uheldstyper, forebyggende foranstaltninger samt håndtering.

Tabel 9. Typer og håndtering af driftsforstyrrelser på ejendommen.

Type	Forebyggende foranstaltninger	Akut håndtering af uheld
Gylleudslip	Der er tilbageløb på gyllevognen Der er ikke fast pumpe på gyllebeholderen Gyllebeholdere tilses jævnlige og bliver kontrolleret hver 10. år.	Gyllen vil samles i en lavning sydvest for beholderen uden risiko for tilløb til vandløb
Strømsvigt	Nødstrømsgenerator	Traktortrukken forefindes på ejendommen
Olieudslip	Eks. overjordiske tanke på fast grund uden afløb Læssemaskine til halm og jord forefindes	Sikre drikke- og markvandsboring med halm og eller jord
Kemikalieudslip	Påfyldning på fast bund; ingen afløb på kemikalierum Sugende materiale i kemikalierummet	Fjern de evt. spildte væsker
Brand	Vand og pulverslukkere	Selvslukning og 112

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil Kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet. Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen.

Ved længerevarende driftsuheld kan ejendommens traktortrukne nødstrømsgenerator startes således malkning kan fortsætte.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at en beredskabsplan i tilstrækkeligt omfang vil minimere risikoen for uheld på bedriften.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkelig at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette: **Viborg Kommune, Teknik og Miljø, tlf.: 87 87 87**.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for driftsforstyrrelser og uheld:

- 15. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for alle, der færdes på bedriften og foreligge senest 3 måneder efter meddelelse af miljøgodkendelsen.*

6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

6.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

Bedriftens produktion samt evt. modtagelse og afsætning af husdyrgødning fordelt på typer med oplysninger om indhold af N og P fremgår af IT-ansøgningskemaet. I ansøgt produktion vil der afsættes 8 DE til en gylleaftale, og alle kvierne vil pleje ådalen ved Fiskbæk Å. Således afsættes halvdelen af dyreenhederne fra kvierne i sommerhalvåret på forpagtede arealer uden for harmoniarealet.

I ansøgt drift viser den indsendte kapacitetsberegning, at der produceres ca. 4.785 m³ gylle samt 202 t dybstrøelse.

I nedenstående tabel 10 gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel. 10. Gødningsregnskab.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE - Kvæg
Kvæggylle	15.749	2.400	161,97
Dybstrøelse	2.399	314	23,45
Afsat ved græsning	5.943	896	59,89
Afsat til aftaleareal*	778	119	8,00
Total husdyrgødning til afsætning på egne og forpagtede arealer	23.313	3.491	237,31

*Der er endnu ikke fundet aftager til disse 8 DE

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det generelle harmonikrav på 1,7 DE/ha på udbringningsarealer og 1,4 DE/ha på aftalearealer er overholdt.

6.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er en gyllebeholder på ejendommen, placering kan ses på figur 1 Situationsplan. Der har aldrig været problemer med at holde et tilfredsstillende flydelag. Senest 2 uger efter omrøring og udbringning af gylle er der genetableret flydelag. Der føres tilsyn med flydelaget på beholderens overflade og logbog føres.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 4.785 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene. Ifølge ansøgningsmaterialet, se tabel 11, er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 4.300 m³, hvilket svarer til mere end 11 mdr.'s opbevaring.

Tabel 11. Opbevaring af flydende husdyrgødning på ejendommen.

Beholder	Kapacitet (m ³)	Dimension, m (højde over og under jorden)	Byggeår	Kontrolår	Overdækning	Pumpe-system fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	2500	2	1995	2015	flydelag	sugetårn
Kanaler	1800	-		-	-	-
I alt	4300					

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at kapaciteten i gylletankene er tilstrækkelig i forhold til den ansøgte produktion. For at imødekomme risikoen for påvirkning af jord, grundvand og naturområder i nærheden af gyllebeholderne ved håndtering og opbevaring af gylle stilles nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning:

16. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således spild undgås.

17. Påfyldningspladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet og derudover efter enhver aktivitet.

6.3 FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

På Hedegård vil der i ansøgt produktion kun være dybstrøelse fra de små kvie- og tyrekalve, hvor der muges ud hyppigt, samt fra kælvningsboksene såfremt der ikke anvendes sand eller tilsvarende i stedet. Dybstrøelse vil gå til gylletanken som ekstra flydelagsgardering.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da produktionen af fast husdyrgødning er lille, og da der ikke er en møddingsplads på ejendommen vurderes det hensigtsmæssigt, at dybstrøelsen anvendes som en del af flydelaget i gyllebeholderne, hvis det ikke pløjes direkte ned.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for opbevaring og håndtering af fast husdyrgødning:

18. I det omfang dybstrøelse ikke kan bringes ud og nedpløjes direkte, skal det anvendes som en del af flydelaget i gyllebeholderen.

6.4 ANDEN ORGANISK GØDNING

Der anvendes ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelfrugtsaft, e.l.

7 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

7.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er fortaget ud fra beregningsmetoderne i godkendelsesbekendtgørelsen viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 839 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 1.450 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 611 kg kvælstof pr. år. Husdyrbruget lever op til det generelle krav om ammoniakreduktion, der reduceres med 119 kg N/år mere end kravet angiver. Beregningerne fra IT-ansøgningssystemet fremgår af tabel 12.

Tabel 12.

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Stald vest	KvMa08	727,70	908,51	-180,80	-24,85%	385,45	-5,35	71,48	456,93
		867,90	1083,54	-215,64	-24,85%	229,86	-3,19	0,00	856,88
	KvMa09	0,00	52,13	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	52,13
		0,00	52,13	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	52,13
	KvTy03	0,00	3,50	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	3,50
		0,00	3,50	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	3,50
	KvSm01	0,00	24,57	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	24,57
		0,00	28,35	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	28,35
	KvKs08	228,51	270,60	-42,09	-18,42%	114,81	-2,44	21,72	136,52
		282,27	334,27	-52,00	-18,42%	70,91	-1,51	0,00	264,87
	KvTk01	0,00	48,51	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	48,51
		0,00	55,09	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	55,09
	KvUt08	140,56	176,07	-35,51	-25,26%	74,70	-1,58	14,12	88,83
		162,37	203,39	-41,02	-25,26%	43,15	-0,91	0,00	161,16
Øvrige stalde og kalvehytter	KvSm01	0,00	9,45	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	9,45
		0,00	9,45	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	9,45
Øvrige stalde og kalvehytter 2	KvSm01	0,00	18,90	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	18,90
		0,00	18,90	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	18,90
Sum	Nudrift	1096,77	1512,24	-258,40		574,96	-9,37	107,32	839,34
	Ansøgt	1312,54	1788,62	-308,66		343,92	-5,61	0,00	1450,33

AMMONIAKBELASTNING AF NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 7 I LOV OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG M.V.

De naturarealer der er beskyttet efter § 7 i husdyrgodkendelsesloven er særligt ammoniakfølsomme naturarealer, der enten er beliggende i habitatområder (også kaldet kategori 1 natur) eller har en vis størrelse (for hede er det mere end 10 ha og for overdrev 2,5 ha samt alle højmoser (kategori 2 natur)).

Nærmeste kategori 1 naturareal ligger ca. 1.000 meter øst for anlægget i habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER

Generelt er ejendommen beliggende i stor afstand til kategori 1 og 2 naturarealer. Der er foretaget beregninger til de naturarealer, der er beliggende i habitatområdet. Beregningerne viser en total-deposition på 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under det maksimale krav på 0,2 kg N/ha/år. På den baggrund vurderes det at naturarealer beskyttet efter § 7 ikke påvirkes væsentligt af udvidelsen på Hedegårdsvej 2B.

AMMONIAKBELASTNING AF NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 3 I NATURBESKYTTELSESLOVEN OG § 29 I LOV OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG MV.

De naturarealer der omtales her kaldes også kategori 3 natur og omfatter ammoniakfølsomme naturarealer uden for habitatområder og som ikke er store nok til at være kategori 2 natur. Endvidere er ammoniakfølsomme skove også kategori 3 natur. I modsætning til kategori 1 og 2 natur, vurderes påvirkningen af kategori 3 naturarealerne på den mer-belastning, som en udvidelse medfører og ikke den totale belastning.

Inden for 1.000 meter fra anlægget ligger der to hede arealer samt et overdrev. Hederne ligger tæt på hinanden, kun adskilt af en vej. Hederne ligger ca. 200 meter øst for staldanlægget. Overdrevet ligger ca. 800 meter syd for staldanlægget.

Cirka 350 meter sydvest for anlægget ligger der et mindre skovområde, der er registreret som potentiel ammoniakfølsom skov.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De to hede områder øst for anlægget blev besøgt i juni 1989, hvor det blev konstateret, at de er under tilgroning. Luftfoto fra 2016 indikerer, at dette stadig er tilfældet. Der er lavet beregninger, der viser en mer-deposition på hederne på 0,5 kg N/ha/år, hvilket er væsentligt under grænseværdien på 1,0 kg N/ha/år.

Skovområdet 350 meter sydvest for staldanlægget vurderes til ikke at være ammoniakfølsom. Luftfoto viser tydelige rækker som indikere plantagedrift. Endvidere viser luftfoto fra 1954, antydninger af opdyrket jord eller nyplantet skov. Dermed opfylder skove ikke alderskravet på mindst 200 år.

Generelt ligger ejendommen i et område med meget få naturområder, og det vurderes, at udvidelse ikke har betydning for de ammoniakfølsomme naturområder som ligger i nærheden.

7.2 LUGT

De primære lugtkilder på bedriften er stalde, gyllebeholder og gylleudbringning. Der er foretaget en lugtberegning i ansøgningssystemet efter gældende retningslinier.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse inden for hver type. På kortet nedenfor ses bl.a. hvilke konkrete beboelser, det drejer sig om.

Tabel 13. Afstandskrav og faktiske afstande fra ejendommen.

OMRÅDETYPE	Lovens krav - minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie t overholdt	Bemærkning
Byzone / sommerhusområde	199	1.996	ja	Ørregård, Fiskbæk
Samlet bebyggelse	112	1.138	ja	Kvols, landsby
Enkelt bolig	63	546	ja	Skivevej 244A

Nærmeste samlede bebyggelse er landsbyen Kvols knap 1200 nordnordøst for Hedegård.

Lugtgenafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

I størstedelen af sommerhalvåret afgræsser såvel køer som kvier, hvorfor de reelle lugtgener er væsentligt reducerede.

Nærmeste byzone er et kommende sommerhusområde ved Hjarbæk. Området som er udlagt til sommerhuse er beliggende knap 2 km mod østnordøst.

Nærmeste bolig ligger på Hedegårdvej 1 i en afstand på 161 m fra staldanlægget. Denne bolig hører dog til en landbrugsejendom. Nærmeste enkeltbeboelse er Skivevej 244 a i en afstand af 520 m fra anlægget.

Den vejledende konsekvensradius vedrørende lugt er beregnet til 231 m.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt. Viborg Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Med den relativt store afstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt er det Viborg Kommunes vurdering, at lugt fra kvægproduktionen på Hedegårdvej 2b ikke vil være til gene for naboerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for lugt:

- 19. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal ejeren af ejendommen få udarbejdet en handlingsplan for reduktion af generne (dog højst en gang årligt). Handlingsplanen skal godkendes af Viborg Kommune og derefter gennemføres. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.*

7.3 FLUER OG SKADEDYR

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau.

Fluegener

Fluelarver bekæmpes i dybstrøelsen ved hyppig udmugning i sommerhalvåret, nærmere bestemt maj til august hvor størstedelen af larverne klækkes, samt ved elektriske fluefangere og fluebånd.

Derudover udføres fluebekæmpelse efter behov med kemiske midler ifølge retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rottebekæmpelse

Eventuelle rotter bekæmpes ved kommunal ordning. Herudover forsøges opretholdt en god og naturlig bestand af katte som udfører biologisk bekæmpelse.

Der er ikke certifikat til bekæmpelse af mosegrise på ejendommen. Evt. bekæmpelse udføres af fagmand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr som rotter. Disse gener skal afhjælpes. Desuden skal gener fra fluer bekæmpes effektivt. Baseret på oplysningerne vedr. bekæmpelse af skadedyr og fluegener vurderer Viborg Kommune, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for bekæmpelse af fluer og skadedyr:

20. *Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse der som minimum er i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.*

7.4 TRANSPORT

Eksterne transporter til Hedegård sker af hovedvej A26 og videre af Hedegårdvej. Eksterne transporter, det være sig, foder, mælk, afhentning af dyr etc. sker normalt inden for normalt arbejdstid, hvilket er i tidsrummet 08.00 til 16.00. Dog kan der ske afhentning af mælk og dyr til slagteri alt efter, hvordan ejendommen passer ind i mejeriets og slagteriets kørselsplanlægning. Mælk kan således i perioder afhentes om natten. Slagtedyr afhentes typisk tidligt om morgenen. Interne transporter foregår typisk via Hedegårdvej, Virksundvej samt Skivevej.

Transport af gylle/husdyrgødning fra ejendommen sker via Hedegårdvej og videre af Kvolsvej, Virksundvej eller Skivevej alt efter, hvilke marker som skal frekventeres. Alle marker kan dog nå inden for 10 min. Der er flere interne markveje som oftest benyttes i stedet for offentlige veje. Både eksterne og intern transport fra den meget befærdede Hovedvej 26 mellem Viborg og Skive til Hedegård passerer blot tre ejendomme hvoraf den ene selv ejes. Transportveje er vist i figur 2.

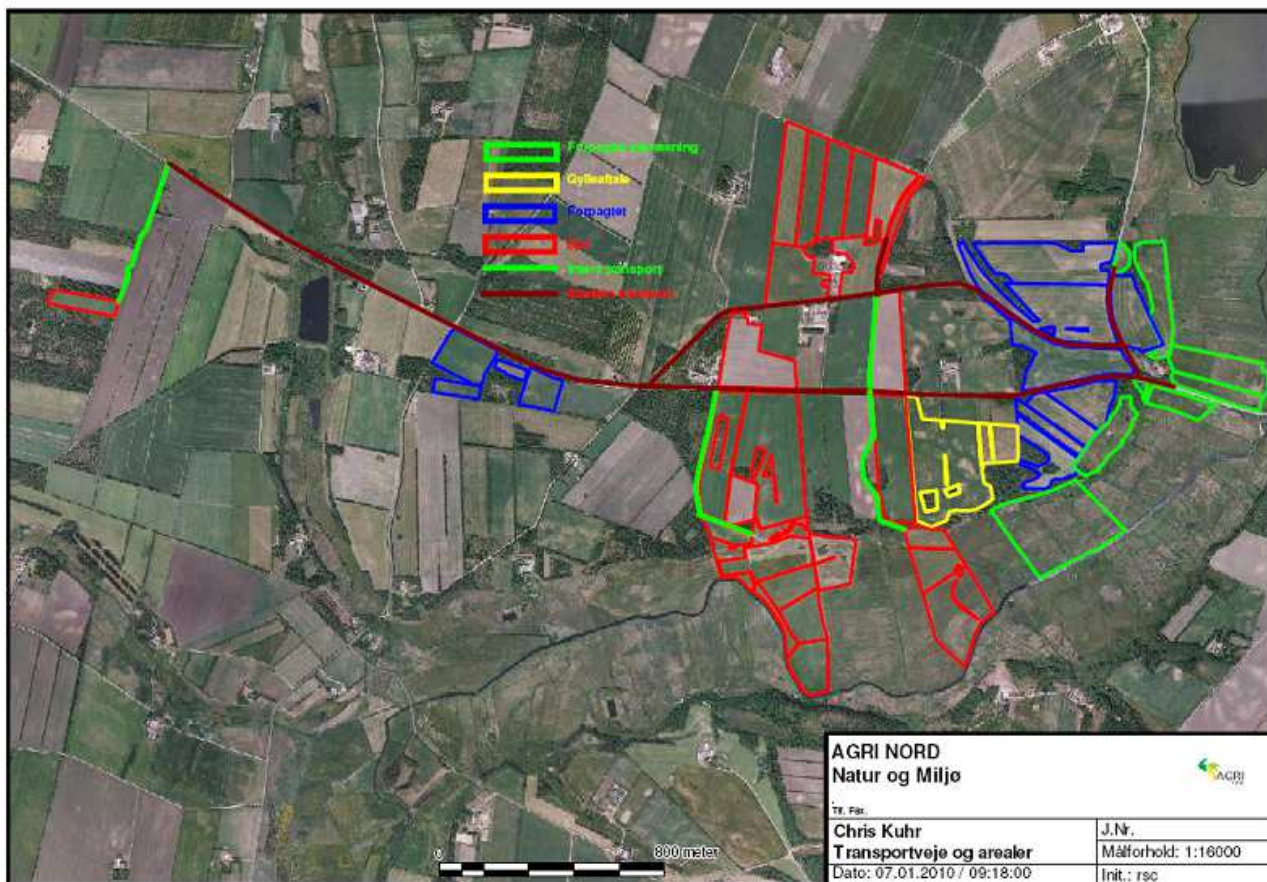
Gylle transporteres inden for normal arbejdstid for bedriften. Ved ensilering, høst og optagning af roer, kan der i sæsonen være nødvendig at fortsætte ud over normal arbejdstid, idet vejr og rettidighed er afgørende for arbejdets resultat og dermed bedst mulig bevaring af ressourcerne. Traktortransporter i forbindelse med driften af markerne, udover husdyrgødningen, er ikke medregnet.

Såfremt dybstrøelse flyttes til den anden ejede ejendom på Hedegårdvej sker dette inden for normal arbejdstid og på hverdage. Transportveje til de enkelte udspretningsarealer er vist i bilaget ”transportveje og arealer”.

Tabel 14. Transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen.

Transport	Nudrift	Ansøgt drift	Stigning
Husdyrgødning	277	310	33
Foder, lastbil	12	12	
Mælk	183	183	
Levende dyr	15	15	
Døde dyr	10	10	
Dieselolie	12	12	
I alt	509	542	

Figur 2 transportveje

Hovedparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid. Ligeledes er hovedparten af arealerne placeret således at gyllekørsel sker på interne veje eller vejstrækninger, hvor der kun er få beboelser.

Hedegård kan ved etableringen af de interne køreveje og siloanlægget håndtere langt størstedelen af foderet på fast underlag. Foruden at det bevirker til en højere udnyttelse af ressourcerne letter det arbejdet med rengøring og dermed minimeres skadedyrenes muligheder.

Hedegård ligger dog ganske ugenert i det åbne land, og der er ingen omkringboende, som generes af transport til og fra ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at antallet af transporter ikke overskrider, hvad der er normalt for et kvægbrug af den ansøgte størrelse. Yderligere vurderer kommunen, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvis få gener for områdets beboere, da størstedelen af transporterne sker uden gennemkørsel af landsbyer og byer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for transport til og fra ejendommen:

21. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette snarest opsamles.

7.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

Beskrivelse af støjklider

Ejendommens støjklider er hovedsageligt kornvalse, fuldfodervogn, malkeanlæg, gyllepumpe, kompressor samt den daglige brug af traktor og transporter til/fra ejendommen.

De væsentlige støjklider på bedriften er malkestald, valse, samt en kompressor.

Driftsperiode for støjklider

Brugen af traktor vil normalt være begrænset til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering og efterårsarbejde i marken), der går udover dagtimerne.

Malkerobotterne er i drift i 23 af døgnets 24 timer. Kompressor og valse anvendes imellem i tidsrummet 6.00-22.00.

Tiltag mod støjklider

Vakuumpumpen er i dag anbragt på loftet. Malkerobotterne er, som nævnt, i drift i 23 af døgnets 24 timer, hvorfor der følgerig er megen fokus på støj herfra. Malkeroboter er praktisk talt støjsvage.

Kompressor, roerasper og kornvalse er placeret inden døre, hvorved støjgener begrænses mest muligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme støjgener, der kan erkendes udenfor ejendommen. Derfor skønnes det ikke nødvendigt med tiltag mod støj.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for støj fra anlægget og maskiner:

22. *Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de vejledende støjkrav i Miljøstyrelsens vejledning er overholdt.*
23. *Grænseværdier for virksomhedens samlede støjbidrag i omgivelserne som funktion af tidsrum og områdetype skal overholdes.*

Områdetype	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 07.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Nærmeste enkeltbeliggende bolig:	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum *)	8 timer	1 time	½ time

*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).

7.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Støvcykloner/støvposer er påmonteret siloerne. Der anvendes ikke strømaskine.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel for at begrænse støvgener. Yderligere henstilles til, at alle aktiviteter på bedriften planlægges herunder også levering og udkørsel således, omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for drift og egenkontrol:

24. *Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.*

7.7 LYS

I stald vest er der være naturlig ventilation og med placeringen vil der således kunne komme lys fra den sydlige del af stalden. Alt efter hvilken gardin type som anvendes vil den følgelig bryde en del af lyset. Yderligere er andre bygninger samt gyllebeholderen med til at skærme det evt. fremtidige lys fra stalden.

Terræn og ikke mindst småbiotoper og læbælter vil skærme mod lysgener. Lys vil blot kunne spottes fra Hedegårdvej, hvis den passerer fra vest mod øst.

Der er etableret automatisk lysstyring, som det også er tilfældet i nudriften.

Der er herved ingen lys som burde virke generende for naboer eller passerende trafik – heller ikke fremadrettet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller af hensyn til landskabelige forhold.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår vedrørende lys på ejendommen.

8 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

8.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriften råder over 139,85 ha udbringningsarealer og der afsættes 8 DE til tredjemand. Arealerne er vist i tabel 3.

På bedriftens udbringningsarealer afsættes gødning svarende til 237,31 DE, svarende til 1,7 DE/ha. Der afsættes 8,00 DE til en fremtidig gylleaftale med 1,4 DE/ha. Skema med oversigt over udbringningsarealerne er præsenteret i nedenstående tabel 15. Arealernes placering fremgår af bilag 1. Hertil er der ekstensive arealer som udelukkende anvendes til afgræsning af ejendommens kvier i sommerhalvåret. Afgræsningsarealerne ejes dels af Christen Kuhr (21,7 ha.) og dels af Børge Jørgensen (5,3 ha), Skivevej 242, 8831 Løgstrup.

I forhold til nitratklasser fordeler bedriftens arealer sig således:

Nitratklasse 0: 122,35 ha

Nitratklasse 1: 0 ha

Nitratklasse 2: 17,5 ha

Nitratklasse 3: 0 ha

Der er ikke udbringningsarealer inden for Nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) eller indenfor fosforklasser.

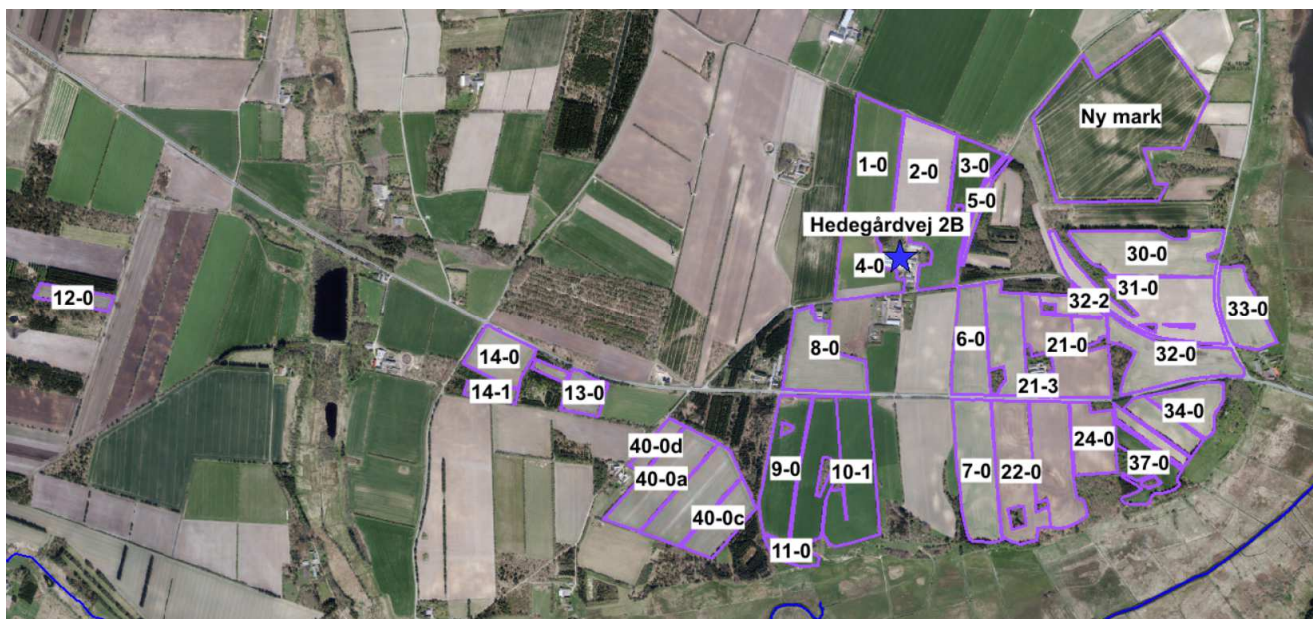
De forpagtede arealer som udelukkende benyttes som afgræsning indgår ikke i overstående opgørelse

Tabel 15. Udspretningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	6,27	Nej	JB2	Ja	K4	K4	6,27	0,00	0,00	0,00	0,00	6,27	0,00	0,00	0,00
2-0	5,52	Nej	JB2	Ja	K4	K4	5,52	0,00	0,00	0,00	0,00	5,52	0,00	0,00	0,00
3-0	5,04	Nej	JB2	Ja	K4	K4	5,04	0,00	0,00	0,00	0,00	5,04	0,00	0,00	0,00
4-0	3,25	Nej	JB2	Ja	K4	K4	2,11	0,00	1,15	0,00	0,00	3,25	0,00	0,00	0,00
5-0	0,58	Nej	JB2	Ja	K4	K4	0,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	0,00
6-0	3,58	Nej	JB2	Ja	K4	K4	3,58	0,00	0,00	0,00	0,00	3,58	0,00	0,00	0,00
7-0	5,36	Nej	JB1	Ja	K4	K4	5,36	0,00	0,00	0,00	0,00	5,36	0,00	0,00	0,00
8-0	4,55	Nej	JB2	Ja	K4	K4	0,79	0,00	3,76	0,00	0,00	4,55	0,00	0,00	0,00
9-0	4,50	Nej	JB1	Ja	K4	K4	2,27	0,00	2,23	0,00	0,00	4,50	0,00	0,00	0,00
10-0	4,44	Nej	JB1	Ja	K4	K4	3,98	0,00	0,46	0,00	0,00	4,44	0,00	0,00	0,00
10-1	5,87	Nej	JB1	Ja	K4	K4	5,87	0,00	0,00	0,00	0,00	5,87	0,00	0,00	0,00
11-0	0,84	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00
12-0	1,16	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,95	0,00	0,20	0,00	0,00	1,16	0,00	0,00	0,00
13-0	1,50	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00	0,00	1,50	0,00	0,00	1,50	0,00	0,00	0,00
13-1	0,40	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00	0,00	0,40	0,00	0,00	0,40	0,00	0,00	0,00
14-0	2,62	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00	0,00	2,62	0,00	0,00	2,62	0,00	0,00	0,00
14-1	0,75	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00	0,00	0,75	0,00	0,00	0,75	0,00	0,00	0,00
21-0	5,04	Nej	JB2	Nej	K4	K4	5,04	0,00	0,00	0,00	0,00	5,04	0,00	0,00	0,00
21-1	1,85	Nej	JB2	Nej	K4	K4	1,85	0,00	0,00	0,00	0,00	1,85	0,00	0,00	0,00

21-3	0,41	Nej	JB2	Nej	K4	K4	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00
21-4	3,76	Nej	JB2	Nej	K4	K4	3,76	0,00	0,00	0,00	0,00	3,76	0,00	0,00	0,00
22-0	5,20	Nej	JB1	Nej	K4	K4	5,20	0,00	0,00	0,00	0,00	5,20	0,00	0,00	0,00
23-0	4,86	Nej	JB1	Nej	K4	K4	4,86	0,00	0,00	0,00	0,00	4,86	0,00	0,00	0,00
24-0	2,88	Nej	JB2	Nej	K4	K4	2,88	0,00	0,00	0,00	0,00	2,88	0,00	0,00	0,00
30-0	5,90	Nej	JB2	Nej	K4	K4	5,90	0,00	0,00	0,00	0,00	5,90	0,00	0,00	0,00
31-0	6,96	Nej	JB2	Nej	K4	K4	6,96	0,00	0,00	0,00	0,00	6,96	0,00	0,00	0,00
32-0	4,89	Nej	JB2	Nej	K4	K4	4,89	0,00	0,00	0,00	0,00	4,89	0,00	0,00	0,00
32-2	0,14	Nej	JB2	Nej	K4	K4	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00
33-0	3,06	Nej	JB2	Nej	K4	K4	3,06	0,00	0,00	0,00	0,00	3,06	0,00	0,00	0,00
34-0	2,38	Nej	JB2	Nej	K4	K4	2,38	0,00	0,00	0,00	0,00	2,38	0,00	0,00	0,00
35-0	1,80	Nej	JB2	Nej	K4	K4	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1,80	0,00	0,00	0,00
36-0	1,04	Nej	JB2	Nej	K4	K4	1,04	0,00	0,00	0,00	0,00	1,04	0,00	0,00	0,00
37-0	2,10	Nej	JB1	Nej	K4	K4	2,10	0,00	0,00	0,00	0,00	2,10	0,00	0,00	0,00
40-0a	4,34	Nej	JB1	Nej	K4	K4	2,09	0,00	2,25	0,00	0,00	4,34	0,00	0,00	0,00
40-0b	4,28	Nej	JB1	Nej	K4	K4	3,14	0,00	1,14	0,00	0,00	4,28	0,00	0,00	0,00
40-0c	2,49	Nej	JB1	Nej	K4	K4	2,48	0,00	0,01	0,00	0,00	2,49	0,00	0,00	0,00
40-0d	1,03	Nej	JB1	Nej	K4	K4	0,00	0,00	1,03	0,00	0,00	1,03	0,00	0,00	0,00
Ny mark	19,25	Nej	JB2	Nej	K4	K4	19,25	0,00	0,00	0,00	0,00	19,25	0,00	0,00	0,00
Total	139,85						122,35	0,00	17,50	0,00	0,00	139,85	0,00	0,00	0,00

Figur 3 Udspretningsarealer

Der er ingen kendte fortidsminder eller fredede områder i tilknytning udspretningsarealerne. Dog vil 100 m beskyttelseszone fra fortidsminder på andre landmænds jorde overlape et enkelt af Hedegårds arealer. På mark nr. 14-1 er der ca. 15 meter overlap af denne 100 meter beskyttelseszone. Der bygges eller beplantes dog ikke ud over almindelig landbrugsdrift i overlappene.

Mark nr. 33-0 er beliggende i habitatområde nr. 30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk, og der er udpeget Natura 2000 fuglebeskyttelse på marken. Driften og/eller driftsintensiteten ændres ikke i forhold til praksis i dag.

8.2 AMMONIAKBELASTNING AF NATUROMRÅDER BESKYTTET AF § 7 I LOV OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG MV.

Udbringningsarealerne ligger i god afstand til naturarealer beskyttet efter § 7. Kun udbringningsareal 33-0 ligger i nærheden af en devanoregistrering (Kildevæld). Afstanden er dog på 30 meter og der vurderes, at anvendelse af udbringningsareal 33-0 ikke vil påvirke kildevældet.

8.3 § 3 BESKYTTET NATUR OG BESKYTTEDE VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriftens harmoniarealer ligger uden for udpeget § 3 natur. Markerne 10-1, 34-0, 35-0 og 36-0 grænser op til beskyttet overdrev, mens mark nr. 21-1 grænser op til en mindre beskyttet hede. Mark 33-0 ligger i kanten af habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk, men uden for beskyttet natur.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommens udbringningsarealer er beliggende i et relativt robust område, med meget få naturområder i umiddelbar nærhed af følsomme naturområder.

Udbringningsarealerne 10-1, 34-0, 35-0 og 36-0 grænser alle ned til Fiskbæk Ådal. Markerne stopper ved skråningerne ned mod ådalen. Skråningerne er registreret som naturtypen overdrev. Begge pågældende overdrev fremtræder lysåbne og bære præg af afgræsning eller høslæt. Mellem markerne og skråningerne er der et læhegn, som sikre en beskyttelse mod kørsel tæt på skråningen, hvilket minimere risikoen for forurening af overdrevene.

Heden ved mark 21-1 ligger beskyttet bag et læhegn, men fremtræder i øvrigt meget tilgroet.

Der er ingen søer eller vandløb i nærheden af udbringningsarealerne.

Der er ingen ammoniakfølsomme skov i nærheden af udbringningsarealerne.

Generelt vurderes det, at anvendelse af udbringningsarealerne ikke vil påvirke de omkringliggende naturarealer.

8.4 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle udbringningsarealerne afvander til Hjarbæk Fjord via Fiskbæk å-systemet.

Hjarbæk Fjord er en del af Natura 2000 område nr. 30; Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk, der bl.a. er udpeget som EF-habitatområde nr. 30; Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 24; Hjarbæk Fjord og Simested Fjord.

Alle arealerne, som afvander til Hjarbæk Fjord, ligger i opland til vandområde overbelastet med fosfor og kvælstof.

Fosfor

Alle udbringningsarealerne er beliggende i fosforklasse 0

Fra IT-ansøgningssystemet foreligger følgende oplysninger vedrørende fosfor:

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **26** kg P/ha/år.

P-fracørsel pr ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **20,9** kg P/ha/år.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **4,1** kg P/ha/år.

Kravet til fosforoverskud er maksimalt **4,1** kg P/ha/år. Kravet er således overholdt.

Kvælstof

Beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning til overfladevand i oplandene til de mest sårbare Natura 2000-områder er fastsat som krav til et maksimalt husdyrtryk i forhold til de generelle harmoniregler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. For Hedegård er 17,5 ha af udbringningsarealerne beliggende i nitratklasse 2. Dette betyder, at der er beregnet en reduktionsprocent på 95,62 %. Ansøger ønsker at fastholde dyretrykket på det generelle niveau.

I tabel 16 ses, at det maksimale dyretryk er beregnet til 1,63 DE/ha og en maksimal udvaskning på 68,4 kg N/ha uden brug af virkemidler. Ved brug af virkemidlet 1 % efterafgrøder, giver 1,7 DE/ha en udvaskning på 67,7 kg N/ha, harmonikravet er hermed overholdt.

Tabel 16. Dyretryk

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE _{max} : DE reduktionsprocent: 95,62 %	1,63	68,4
DE _{reel}	1,70	67,7

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Samlet set vurderer Viborg Kommune, at udvaskningen af kvælstof og fosfor til Hjarbæk Fjord hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af disse områders tilstand. Dettens skal ses på baggrund af, at Viborg Kommune vurderer, at der overordnet ikke er sket en stigning i det samlede husdyrtryk i oplandet til Hjarbæk Fjord.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til udvaskning af kvælstof

25. *Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets krav. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, må erstattes af "grønne" marker.*

8.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDEVAND

Ingen af udsprejningsarealerne ligger inden for nitrاتفølsomme indvindingsområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår af hensyn til grundvandsbeskyttelsen, da ingen af udbringningsarealerne ligger i nitrاتفølsomt indvindingsopland.

8.6 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommen og udbringningsarealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være damflagermus, vandflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, og spidssnudet frø. Heraf er damflagermus, vandflagermus og odder optaget på Rødlisten som sårbare arter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune har ikke yderligere kendskab til tilstedeværelsen af bilag IV arter på eller omkring ejendommen og udbringningsarealerne.

Viborg Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til ejendommen og husdyrbrugets udbringningsarealer.

Sammen med de i øvrigt stillede vilkår vurderer Viborg Kommune, at de bilag IV arter som potentielt kan have levested i området omkring ejendommen Hedegårdvej 2b og de tilhørende udbringningsarealer, ikke trues af den forestående udvidelse med øget meremission.

VILKÅR

Baseret på ovenstående stilles ingen yderligere vilkår i forhold til påvirkning af bilag IV arter.

9 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Vejledende BAT- standardkrav (ammoniak)

Der søges om en udvidelse fra 114 årskøer, 28 kalve, 85 kvier og ungtyre til opfedning til 135 malkekøer, 1 tyr, 105 opdræt over 6 måneder, 30 opdræt op til 6 mdr. og opfedning af 67 ungtyre svarende til ca. 270 DE. Racen er tung race.

Der skal ikke bygges nyt og alle dyr opstaldes derfor i eksisterende stalde. Kostalden mod vest blev godkendt i 2010. Ifølge Viborg Kommune skal BAT derfor beregnes som om stalden er ny. BAT for ammoniak er beregnet i IT ansøgningssystemet til 1211 kg N/år. Her er kostalden indsat som ny. Hvis kostalden indsættes som eksisterende er BAT 1500 kg N/år.

Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)

BAT emissionskravet vedr. ammoniak kan opnås ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Der er udarbejdet teknologiblade for følgende ammoniakreducerende teknikker/teknologier for malkekvæg:

- Svovlsyrebehandling af gylle (forventet ammoniakreduktion 50%)
- Skrabere (25% på spaltegulve med ringkanal/bagskyld)
- Faste drænedede gulve (forventet ammoniakreduktion på 50% i forhold til spaltegulv med ringkanal/bagskyl)
- Reduceret tildeling af råprotein (x % ammoniakreduktion)

Nedenfor beskrives valget af staldsystemer, miljøteknologier og fodringstiltag til opfyldelse af krav om BAT.

Valg af staldsystemer

Der er udelukkende eksisterende stalde på ejendommen. De fleste dyr er i kostalden mod vest. Om sommeren er de fleste af dyrene på græs. Kostalden er med sengebåse og spalter og lidt dybstrøelse.

Valg af miljøteknologi

Da kostalden blev bygget blev der valgt forsuring af gyllen som virkemiddel. Forsuringsanlægget var dels meget dyrt i indkøb og dels har det vist sig at være uforholdsmæssigt dyrt i drift. Den nuværende leverandør, JH Staldservice A/S, oplyser, at forsuring ikke kan virke sammen med køer på græs i sommerhalvåret – der er for lidt gylle. Det er heller ikke muligt, at lade anlægget stå ubrugt i sommerhalvåret og så starte det op i efteråret pga. de store omkostninger, der vil være til at genopstarte et anlæg som har været lukket ned i ca. et halv år.

Resultatet har været meget store investeringer og efterfølgende meget høje udgifter til driften af anlægget, ligesom gyllen også en gang har været forsuret til et så lavt pH, at græsmarkerne tog skade.

I teknologibladet er der regnet med en årlig omkostning til service af anlægget på ca. 7.000 kr. Den samlede omkostning til service har i det sidste år været på ca. 46.000 kr. Det ligger langt ud over det forventelige og alene af den grund, bør anlægget hurtigst muligt lukkes ned.

Ansøger vil derfor gerne have mulighed for ikke at bruge forsuringsanlægget. Ifølge de fremsendte beregninger for ammoniakfordampning er det også en mulighed.

Ansøger ønsker i stedet at bruge spalteskraber. Ved at skrabe spalterne 6 gange i døgnet reduceres ammoniakfordampningen med 25 %.

Redegørelse for fravalg af BAT i eksisterende stalde grundet manglende proportionalitet

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdierne ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen. Herudover er det lagt til grund, at meromkostningerne for landmanden forbundet med at opfylde de fastlagte

emissionsgrænseværdier ikke bør overstige ca. 1% af de samlede produktionsomkostninger set i forhold til en situation med helt frit teknologivalg.

I de følgende afsnit beskrives hvilke tiltag der ikke er proportionale:

Fodring

Køer og kvier er på græs i sommerhalvåret. Dyrene får derfor en stor andel græs i deres foder, ligesom det ikke kan opgøres hvor meget græs de æder på marken. Der er et relativt højt indhold af protein i græs. Det er derfor ikke muligt, at benytte sig af et lavt råproteinindhold i foderet.

Overdækning af gylletank

Det fremgår af teknologibladet at uanset størrelse af husdyrbruget er det ikke økonomisk proportionalt, at bruge telt på gylletank for kvægbrug.

Fast gulv med dræn

Etablering af fast drænedede gulve vil kræve at spalteelementerne bliver fjernet og kanalerne opfyldt med sand. Herpå etableres betondæk med fald og dræn og nyt linespilsskraberanlæg. Det vil blive helt urealistisk dyr og er derfor ikke proportionalt.

Vejledende BAT – standardkrav (fosfor)

Miljøstyrelsen har ikke fastlagt vejledende BAT- standardvilkår med hensyn til fosfor for kvæg. Det skyldes, at foderets indhold af fosfor overstiger koens fysiologiske behov selv om der ikke tilføres mineralsk fosfor til foderet.

Foderet kan være sammensat af kornarter, græs, sojaskrå, rapsskrå samt solsikkekrå og skaldele fra korn. Især er indholdet af fosfor højt i proteinfodermidlerne sojaskrå, rapsskrå og solsikkekrå. Fodermidlernes naturlige høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis.

Det vurderes på baggrund heraf, at BAT med hensyn til fosfor i kvægbesætninger er den gængse sammensætning af foderet repræsenteret ved de normale Husdyrgodkendelse.dk anvender til beregning af fosforindholdet i foderet.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Gylle:

- Beholderen er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderen er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.
- Der er velfungerende flydelag på beholderen. Der føres lovpligtig logbog for beholdere med flydende husdyrgødning jf. de beskrevne regler i vejledning ” Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning” med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol med om flydelaget opfylder kravene.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Det sikres endvidere, at der senest 14 dage efter omrøring/udbringning er genetableret flydelag.

Fravalg af BAT

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken/tankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag, hvorfor der er begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt naturligt flydelag, hvilket også er BAT. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer, at der altid er en minimal emission af ammoniak. Derfor er en fast overdækning fravalgt.

Dybstrøelse:

Der er meget lidt dybstrøelse på ejendommen. Det er kun småkalve, syge og kælvende køer som er på dybstrøelse. Det er nødvendigt at muge ud fra disse dyregrupper ofte. Dybstrøelsen bruges som flydelag på gyllen.

BAT- krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere PH- værdi (svovlsyrebehandling).

En stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniak tabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af husdyrgødning gælder således følgende:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Gylle skal som minimum udbringes med slæbeslanger (bredspreddning forbudt)
- Gylle der udbringes på sort jord (ubevokset mark) skal være nedbragt senest 6 timer efter udbringning.
- Al udbringning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker sker ved nedfældning eller med teknik med tilsvarende lav ammoniakfordampning.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning vil kunne nås ved krav om nedfældning af al husdyrgødning eller ved tilsætning af svovlsyre til husdyrgødningen.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning i afgrøder er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

Tilsvarende vurderer miljøstyrelsen, at svovlsyrebehandling af gylle er en uforholdsmæssig dyr teknologi at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen at gældende lovgivning vedr. udbringning er BAT.

Kvælstof er et vigtigt plantenæringsstof. Optimal udnyttelse af de tilførte næringsstoffer med gyllen medfører mindre udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand. Teknikker til reduktion af kvælstof er derfor rettet mod at øge afgrødernes optagelse af kvælstof. Der er følgende teknikker:

- Teknikker til optimal fordeling af husdyrgødningen i marken
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof.

En stor del af de teknikker, der kan reducere udvaskningen af kvælstof i marken er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Eksisterende lovgivning der tager sigte på, at reducere udvaskningen af kvælstof er:

- Fastsatte harmonikrav (dvs. hvor meget husdyrgødning der må udbringes pr. ha).
- Regler for hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.
- Regler for hvor meget kvælstof der må tilføres den enkelte afgrøde totalt.
- Regler for hvor stor en andel af kvælstoffet der skal udnyttes i husdyrgødningen.
- Krav om udarbejdelse af mark- og gødningsplaner.

En yderligere reduktion af tabet af nitrat fra marken vil kunne opnås ved nedfældning eller separation af husdyrgødningen og afsætning af den faste fraktion til biogasanlæg eller forbrænding.

BAT- krav Energibesparende foranstaltninger

Der er ingen europæiske standarder for BAT (energi) vedr. kvæg.

De væsentligste strømforbrugende aktiviteter er i malkning, mælkekøling, automatisk udfodring til kraftautomaterne samt belysning.

Ventilation

- Staldene er naturligt ventilerede, og der er forbrugt derfor ikke energi til ventilationsanlæg.

Malkesystem

- Der er malkerobotter.
- Der er etableret varme genindvinding i forbindelse med mælkekølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand med og til at opvarme stuehuset. Kan også bruges til opvarmning af brugsvand/rengøringsvand i stuehus/driftsbygning.

Lys

- Der er opsat belysning, som tænder og slukker ved hjælp af bevægelsessensorer, og hvor det er muligt benyttes energisparrepærer.
- Der er opsat dagslysstyring på belysningen i staldene.

Øvrige

- Der er solceller på staldens tag
- Der er ikke korntørring på ejendommen
- Fodring foregår automatisk, hvilket medfører et lavere energiforbrug end en traktordrevet fuldfodervogn.

BAT-krav vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom. Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. vandforbrug. Der findes heller ingen europæiske standarder vedr. vandbesparende foranstaltninger på kvægbrug.

På ejendommen er der foretaget følgende tiltag til reduktion af vandforbruget:

Malkesystem:

- Der er malkerobotter.

Drikkevand

- Der anvendes vand til kreaturerne drikkevand og til rengøring af malkestalden 2 gange dagligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå evt. spild.
- Der bruges vand til for køling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til drikkevand til køerne.

Øvrige

- Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst muligt. Service tilkaldes hvis der er behov for det.

- Vandforbruget registreres.

Det synes ikke muligt at foretage yderligere vandbesparende foranstaltninger, da det vurderes, at der ikke forbruges mere vand end nødvendigt.

Management på husdyrbruget

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management. Der findes heller ingen EU standarder om BAT vedr. management.

I henhold til EU's BREFF dokument for svine- og fjerkræproduktioner af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificerer og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- Planlægge gødning af markerne korrekt.

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.
- De ansatte deltager i lovpligtige efteruddannelseskurser.
- Alle ansatte indgår i teams, hvor sammensætningen af erfarne og nyansatte skal sikre oplæringen.
- Månedlig opgørelse fra energiselskabet.
- Der tages analyser af grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderet sammensætning og kvalitet.
- Der vil blive ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.
- Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.
- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekt brug og effekt.
- Gyllebeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år.
- Slinger og sprøjteudstyr kontrolleres for utætheder forud for brug.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen
- Der føres sprøjtejournal.
- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.

- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning i form af mark og gødningsplan. Planen anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning. Dette er lovkrav i Danmark
- Der udtages jordprøver ca. hver 5. år som analyseres for bl.a. Fosfor- og kalkindhold for at følge jordens fosforindhold.

Staldindretning lever i øvrigt op til produktions- og miljøstandarderne i konceptet: "Arlagården".

Der er foretaget forskellige økonomiske og miljømæssige beregninger på udvidelsen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale beror på projektilpasninger, der for nogens vedkommende kan betegnes som BAT. I forløbet er der fravalgt nogle teknologier og projektilpasninger, der ligeledes er BAT.

Som udgangspunkt skal Hedegård i forbindelse med sin ansøgning om § 12-miljøgodkendelse leve op til BAT inden for staldsystemer og miljøteknologier, hvor der er udarbejdet BAT-byggeblade. Ansøger mener, at det beskrevne projekt og nærværende ansøgning lever op hertil.

Ansøger har således yderligere beskæftiget sig med punkter vedr. nedenstående seks punkter, der skal behandles i forbindelse med en ansøgning om § 12-miljøgodkendelse.

- Management (ledelses- og kontrolrutiner)
- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring/behandling
- Udbringning

Der henvises til de relevante afsnit for yderligere uddybning for opfyldelse af disse § 12 BAT krav.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt opfylder BAT-krav. De nødvendige vilkår til overholdelse af BAT er skrevet ind under de enkelte afsnit. I tilføjelse til disse vurderer Viborg Kommune det nødvendigt at tilføje nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til BAT:

26. *Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.*
27. *Ved tilsyn skal der redegøres for, hvilke renere teknologi der er indført på ejendommen samt i hvilket omfang der er sket substitution til mindre miljøbelastede råvarer og hjælpestoffer.*

10 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

10.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

Vision

Hedegård arbejder med en vision om at ejendommen skal opretholde sin værdi og være attraktiv for næste generation at drive videre. Hedegård skal være blandt de kvægbedrifter, der er tilbage om ti år. Landbruget skal være rationelt og økonomisk bæredygtigt og skal give ejeren og ansatte en spændende hverdag. Ansøger skal også i fremtiden deltage i det daglige arbejde på bedriften. Der skal også være tid og overskud til familien samt tid til at engagere sig i fritidsaktiviteter og landbrugsfaglige organisationer. Bedriften skal drives, så miljøregler overholdes og det gode forhold til lokalsamfund plejes.

Målsætninger

Konkret står Hedegård - som alle andre mælkeproducenter - over for, at faldende mælkepriser og stigende omkostninger udhuler økonomien i den nuværende produktion. Det betyder, at der tjenes mindre per ko og antallet må øges for at kunne holde et stabilt overskud. De strategiske overvejelser skal danne baggrund for driften i de kommende år og være ledetråden i Hedegårds beslutninger i det daglige arbejde.

Økonomisk set vil flere køer skabe et større dækningsbidrag og give væsentlige stordriftsfordele. Dette vil resultere i et solidt økonomisk fundament. Samtidig bliver der skabt rammer og mulighed for at investere i produktions- og miljøfremmende forhold, som kan give øget arbejdsglæde og dyrevelfærd.

For ansøgers familie- og fritidsliv vil udvidelsen give mulighed for større frihed. Der vil blive skabt en eller måske to arbejdspladser. Det vil give ansøger større fleksibilitet, som gør det muligt at lave en arbejdsdag, der bedre kan kombineres med familieliv og fritidsinteresser. Netop at kunne tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere bliver vigtigere og vigtigere i landbruget, efterhånden som bedrifternes størrelse stiger.

At have ansatte er en nødvendighed på en bedrift af den størrelse, som Hedegård udvikler sig til. For ansøger er det imidlertid ikke kun en nødvendighed at have ansatte. Det ses som en positiv udfordring og forpligtelse at være med til at lære unge medarbejdere op. På den måde bidrages til at sikre kvalificeret arbejdskraft inden for landbrugserhvervet.

Ansøger ser en udvidelse af produktionen på Hedegård som det vigtigste element i at udleve visionerne for sin og bedriftens fremtid. Derved vurderer ansøger, at nul-alternativet ikke er relevant.

Et alternativ til udvidelse på Hedegård kunne være at opkøbe en anden produktionsejendom for at drive og eventuelt udvide denne. Ansøger kunne på den måde udvikle bedriften og modvirke en faldende realløn. Det vil kræve en stor investering til opkøb og eventuel modernisering af en anden ejendom. Der er desuden klare fordele i at have besætningen samlet på samme sted frem for at skulle passe dyr flere steder. En samlet besætning giver bedre mulighed for at opnå en rationel produktion end ved at have to adskilte besætninger. Endvidere er Hedegårds beliggenhed god i forhold til naboer, udspretningsarealer og ammoniakfølsom § 7-natur.

Hedegård har i flere år gjort sig strategiske overvejelser mht. fremtidig udvikling og udvidelse, bl.a. gennem opkøb af jord og naboejendomme. De har således gennem tiden tænkt udvikling ind i byggeri, drift osv., så mulighederne for udvidelse står åbne. Mulighederne for produktionsudvidelse på Hedegård vurderes derfor ikke at være udtømte med det nuværende dyreholds størrelse, som er udgangspunktet for dette projekt.

10.2 0-ALTERNATIV

Der udvides i meget begrænset omfang i eksisterende bygninger, så der er ikke noget alternativ 0-alternativet er ikke at udvide, hvorved økonomien vil svækkes og udnyttelsen af staldkapaciteten ikke er optimal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Viborg Kommunes vurdering, at udvidelsen på husdyrproduktionen ejendommen ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

11 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Ved produktionsophør vil stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende blive tømt og rengjort

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Viborg Kommunes vurdering, at det ovenstående sikrer miljøet i tilfælde af produktionens ophør.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår i forhold til husdyrbrugets ophør:

28. Ved ophør af husdyrproduktionen skal stalde m.v. tømmes og rengøres.

12 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Management

Bedriften bliver drevet efter de principper der er opstillet i begrebet ”godt landmandskab”. Begrebet ”godt landmandskab” indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til bedriften, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet sideløbende med de økonomiske krav.

Mælken leveres til mejeriselskabet ARLA a.m.b.a. Dermed følger ejendommen kvalitetskonceptet ARLA-gården, der på flere punkter er mere vidtgående end dansk lovgivning. Følgelig er Hedegård tilknyttet Mejeriforeningens branchekode.

Der er hyppig anvendelse af diverse videre- og efteruddannelses tilbud for ejer og ansatte.

Der er udarbejdet en procedure for håndtering af uheld, som i forbindelser med denne ansøgning om miljøgodkendelse suppleres af en beredskabsplan. På Hedegård er det tilsvarende lavet en plan for hvordan maskiner og udstyr skal vedligeholdelses og serviceres.

Transport og arbejde på bedriften søges tilrettelagt således dette foregår ordentligt og stille og roligt således omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der udarbejdes foderplaner på baggrund af foderanalyser af foderet således at ressourcerne benyttes hensigtsmæssigt. Endvidere udarbejdes der mark og gødningsplaner i samarbejde med en planteavlskonsulent og der diskuteres om afgrødernes behov for bekæmpelse og vanding.

Egenkontrol

På Hedegård er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Udmugning i stalde for at minimere ammoniakfordampningen.
- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejne niveau og minimere støvgener.
- Periodelvis rengøring af anlæg med dybstrøelse for at minimere gener fra fluer.
- Fodersiloer og disses nærhed rengøres jævnligt for at forebygge uhygiejniske forhold.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, -kopper m.m. for lækager.
-

Foderformalings- og blandingsanlæg:

- Kontrol af kileremme, kileremskiver
- Kædetræk renses og smøres

Miljømæssige foranstaltninger:

- Kontrol af ensilagemarkstak, skal være forsvarligt overdækket
- Logbog over flydelag
- Flytter markstakke år efter år

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Forbrug af fyringsolie, halm, træ m.m.
- Sprøjtejournal
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er stillet vilkår om, at virksomheden for egen regning skal eftervise, at vilkår om nedennævnte punkter er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at vilkårene for de enkelte punkter er overtrådt:

- lugt
- lys

Viborg Kommune vurderer, at kravene til egenkontrol sammen med de stillede vilkår er opfyldt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår for management og dokumentation:

29. *Der skal på tilsynsmyndighedens forlangende forevises dokumentation for dyreholdets størrelse og sammensætning.*
30. *Virksomheden skal føre journal, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. I journalen registreres følgende:*
 - *Skriftlige aftaler eller forpagtningsaftaler, der sikrer, at der rådes over tilstrækkeligt jord til opfyldelse af harmonireglerne.*
31. *Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.*

13 SAMLET KONKLUSION

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betraget ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - overfladevand
 - nitratfølsomme indvindingsområder
 - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

13 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

13.1. GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 12, ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 12, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med hensyn til retsbeskyttelse af godkendelsen henvises til Lov om husdyrbrug m.v. § 40.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 39, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for virksomheden,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker,
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 7 om risikobetonede processer m.v.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen af virksomheden skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hvert 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 41.

I tilfælde af at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt.

Vilkårene kan dog i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 53, stk. 2, til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

13.2. KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Godkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 3. marts 2017. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 31. marts 2017.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for privatpersoner og kr. 1800 for virksomheder og organisationer. Du betaler med betalingskort i Klageportalen.

En klage over miljøgodkendelser eller andre afgørelser efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen eller anden afgørelse, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Udnyttelse af godkendelsen eller anden afgørelse kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i afgørelsen.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

13.3. UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (senord@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup.
(nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V.
(ae@ae.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborg-sager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600@webspeed.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140. København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- naboer